

REGINA MARIA ȘI „SOCIETATEA PENTRU PROFILAXIA TUBERCULOZEI ȘI ASISTENȚA TUBERCULOȘILOR SĂRACI DIN ROMÂNIA”

Maria Mihăilescu

„Acest neam va trăi, trebuie să trăiască, voi munci pentru asta din tot sufletul, chiar dacă ar trebui ca strădania mea să mă frângă în bucăți”¹

Regina Maria

Tuberculoza „*boală spasmodică, fără sminteală, învederată, neprimitoare de hrană, sfâșietoare de puteri, uscătoare de trup și de viață scurtătoare*”, așa avea să o caracterizeze în 1846, Șt.V.Episcopescu, este și va rămâne și la sfârșitul secolului XX, cu aceleași insuficiente mijloace de combatere, în ciuda evoluției sale dramatice în rândul populației².

Boala cu un puternic răsunset în evoluția sănătății populației în Moldova, ajunge în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, să producă în mediul urban peste 400 decese la 100.000 locuitori³.

„*Societatea pentru profilaxia tuberculozei din România*”, a fost recunoscută ca persoană morală la 4 aprilie 1904, sub Înaltul

---

¹ Maria Regina României, *Povestea vieții mele*, vol. III, traducere de Margareta Miller - Verghy, Editura Moldova, 1991, p. 363.

² Virgil Paragină, Valeria Paragină, *Medicina și farmacia din Ținutul Putnei – pe masa de disecție a istoriei*, vol. II, Editura Porto - Franco, Galați, 1994, p. 32.

³ *Ibidem*, vol. I, p. 86: <http://cimec.ro> / <http://muzeulvrancei.ro>

Patronaj al Majestății Sale Regele Ferdinand și sub Președinția de Onoare a M.S. Regina Maria ⁴.

Numeroase sunt documentele care vorbesc despre strădania societății, alături de o altă societate, sub același patronaj, cea de „Crucea Roșie”.

După Primul Război Mondial, nenumărate sunt dovezile de caritate, de sprijin ale reginei Maria care și-a făcut un crez din ajutorarea celor bolnavi, recunoscând că „*bunăstarea săracilor și a suferinzilor ajunsese grija mea cea mare*” ⁵.

Astfel că, imediat după conflagrație, cea care era numită cu dragoste și „*mama răniților*” lansează un emoționant Apel de ajutorare a celor bolnavi de o boală necruțătoare, tuberculoza. Reproducem mai jos conținutul acestuia:

„CHEMARE
PENTRU TUBERCULOȘI
DE MAIESTATEA SA REGINA MARIA

Adeseori Mi-am ridicat glasul vorbind de cei ce suferă, cerând iubire, cerând ajutor și niciodată sămânța cuvintelor Mele n'a căzut pe pământul nerodnic. Am găsit urechi gata să asculte, mâni care, să dea inimi pregătite ca să priceapă.

De orfani vorbit'Am, de răniți, de invalizi, de prizonieri de război, de mame care așteaptă, de văduve care plâng, de lăcașuri nimicite și de fiecare dată vorbele Mele au fost ascultate, niciodată nu am făcut o chemare în zadar.

Astăzi aș vrea să vorbesc de o altă suferință, de aceea a ofticoșilor de acești nenorociți, copleșiți de o boală cumplită, care le mistuie puterile, le soarbe viața, făcând dintr'înșii o primejdie pentru cei cu cari trăesc.

---

⁴ Arhivele Naționale Vrancea (în continuare se va cita: A.N.Vn.), fond Serviciul Sanitar al Orașului Focșani, dosar nr. 3 / 1920, f. 113.

⁵ Maria Regina României, *op. cit.*, p. 378.

Și aceștia sunt victime de ale războiului. Fără îndoială adese ori purtau într'înșii sămânța boalei, dar greutatea pe cari le-au întâmpinat, frigul, osteneala, nenumăratele nopți în tranșee, toată munca grea la care au fost puși, a înlesnit dezvoltarea boalei care ar fi putut fi împiedicată, prin odihnă, îngrijire de aproape, aer curat și hrană bună.

Și totuși ce deosebire între întoarcerea unui tuberculos și a unui „mare rănit” decorați când sosesc, în satul lor...

Amândoi și-au făcut datoria, amândoi s'au jertfit pentru țara lor, amândoi sunt victimele acelorlași împrejurări, dar asupra unuia din ei sunt ațintite toate privirile. El culege toată cinstea și lauda, pe când celălalt se târăște nebăgat în seamă – numai piele și oasele – lăudat de prea pușini, ocolit de alții, sărmanul, care nu mai are dinaintea ochilor lui decât un viitor de suferințe.

De mult, de când eram tânără de tot, problema ofitei M-a preocupat și chiar înainte de război. M-am străduit să adun împrejurul Meu bune – voințe cari să-Mi ajute să stăvilesc grozava boală care se întindea în proporții îngrijorătoare amenințând populația orașelor și satelor.

Dar problema este mare și toată Țara, toți până la unul trebuie să o înfățișeze cu grije – căci de vom fi numai câți-va nu vom putea ține piept. Va fi una din luptele cele mai grele, în cari vom trebui lupta pentru binele obștesc.

După ultimele statistici, la noi în Țară, tuberculoza merge crescând, în străinătate însă, unde ofitea a fost mai aprigă ca la noi, a scăzut simțitor, în urma marilor eforturi depuse pentru a opri molipsirea.

Ne rămâne deci a căuta să muncim așa precum s'a muncit într'alte țări. Cu mijloacele noastre restrânse, munca noastră va fi grea, dar dacă ne unim cu toții în aceeași efortare, dacă depunem o sfântă și statornică voință de a învinge ori și ce greutate, atunci nimic nu e cu neputință.

De aceea vă chem pe toți, vă zic „Ajutați-Mi, Sprijiniți-Mă”

Avem doctori vrednici, cari au studiat boala, cari își jertfesc timpul și puterile pentru această cauză. Ei pot să ne arate calea ce trebuie să urmăm, dar fiecare dintre noi, trebuie să ajute, trebuie să dea tot ce poate da.

Cât a ținut războiul, cu toată grija ce o purtam celor răniți, unul din spitalele la care mergeam mai des era tocmai acel al tuberculoșilor și poate din toate jalnicele priveliști ce Mi s'au înfățișat, spitalul acesta era cea mai jalnică.

Bolnavii, unii zăceau culcași, alții când Mă vedeau se ridicau în paturile lor, cu fețele supte și sarbede, îngrozitori la vedere, biete stafii omenești, urmăreau fiecare din mișcările Mele, cu ochii holbași și sticloși, în a căror privire se citea mereu aceeași întrebare...

Sărmanii atinși de această boală nu au clipe de inconștiență care să le poată ușura suferințele din când în când; mintea lor e totdeauna trează și ageră.

Vai de bieții nenorociți printre care am trecut dela un pat la altul, silindu-Mă ca ochii Mei să nu le destăinuiescă nemărginita jale ce priveliștea lor, deștepta în inima Mea îndurerată.

Și mai toți tineri, tineri de tot! ... Aveau încă a trăi o viață lungă alături de cei ce'i iubeau și pe care-i lăsase în urmă-le, cu nume duioase și uneori chiar cu neveste și copii care-i așteptau. O dacă ați cunoaște, privirea acestor ochi patetici, cari se pironneau cu lăcomie asupra-Mi ca să Mă roage, să Mă înduplece! ...

Aceste tinere vieți, vai! Știam că nu le mai pot scăpa, pentru aceștia era prea târziu! ...

Toate aceste amintiri au rămas o povară pe sufletul Meu, o povară ce nădăjduiesc că Voiu isbuti s'ă ușurez odată, cu ajutorul vostru al tuturor.

Nu putem reda viața acelor ce zac sub pământ, acelor tinere suflete jertfite, în timpurile grele ale războiului, nu putea reda mamelor pe fii, soțiilor pe bărbați, copiilor pe părinții lor.

Ce-a fost a fost! ... Dar viitorul e înaintea noastră. Cu silințe urâte putem să ne străduim în ușurarea unui rău care amenință populația noastră, putem prin muncă și iubire să scăpăm mii de

scumpe vieți în care țara își pune nădejdea, căci nu trebuie uitat niciodată că oftica este o boală ce se poate tămădui.

Nu Eu trebuie să deslușesc în rândurile mele în ce fel vom întreprinde o luptă atât de mare, las această însărcinare altora mai competenți.

Dară cum în zilele de restriște Mi s-a dat un nume care Mi-e drag, acela de „Mama Tururora”, sunt încredințată că nici unul din voi nu va găsit nepotrivit ca glasul Meu să se ridice zicându-vă:

Dați fiecare cât vă lasă inima, cât vă dă mâna, dați pentru acești nenorociți pe care suntem datori, să-i redăm nădejdei, vieții, sănătății, vetrelor și Țării lor!...

Se poate îndeplini!...Încetul cu încetul, boala poate fi stăvilită, dar fiecare trebuie să ajute – orișicare bărbat, femeie sau copil, să dea cât de puțin, dar să dea să fie mână în mână cu Mine, în această mare întreprindere pentru binele obștesc.

Dați, dar, pentru nenorociții tuberculoși în zilele alese, zilele sfinte ale Moșilor, când tot românul dă de suflet, când nu e casă cât de săracă unde să nu se dea pentru unul mai sărac în zilele sfinte ale Rusaliilor.

Voi, cari veți da, veți rămâne necunoscuți de Mine, dar în ceasul în care vom număra darurile adunate din comoara sufletelor voastre, mulțumirea Mea și bine cuvântarea lui Dumnezeu, care toate le vede, va fi asupra voastră, chiar dacă darul este neânsemnat, căci dacă e de o lăscăe știm ce a zis Christos de obolul văduvei.

Așa dar în numele tuturor nenorociților pe cari nu-i cunoașteți, vă rog încă odată: Dați de bună voe, dați cu credință și cu dragoste

Maria”⁶.

Măsurile care au fost luate pe plan național își găsesc ecoul la Focșani, prin filiala Societății care a luat ființă în anul 1920 și care nu a rămas insensibilă la CHEMAREA Reginei Maria.

---

⁶ A.N.Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 9 / 1918, f. 216 – 216 verso.

Adresa Filialei Focșani, către conducerea Prefecturii Județului Putna pentru strângerea de fonduri este edificatoare în acest sens:

„Domnule Prefect,

Ca în fiecare an Majestatea Sa Regina face către marele public apelul său pentru a ajuta opera combaterii tuberculozei.

În cele două zile ale Rusaliilor se va face vânzarea floricelei, trifoi cu patru foi, pentru a aduna sumele necesare.

Vă adresăm un călduros apel pentru ca să binevoiți a da prețiosul Dvs. concurs pentru organizarea acestei chete în tot cuprinsul județului Dvs. călăuzindu-vă de următoarele norme:

1) Veți binevoi a întruni un comitet compus din:

Prefectul județului

Primarul

Medicul Primar

Comandantul garnizoanei

Protoereul și Capii celorlalte culte

Două sau mai multe doamne

2) Pentru județ acest comitet va fi ajutat de subcomitete comunale ce veți găsi necesar a constitui.

3) Cu două sau trei zile înainte de ziua Rusaliilor veți binevoi a lua măsuri pentru distribuirea pe străzi a chemărei Majestății Sale Regina, afișând-o totodată în toate localurile publice.

Această distribuție se va face prin organele prefecturii pentru a evita abuzurile cari s'au mai ivit în alți ani luându-se publicului obolul său anticipat.

4) În înțelegere cu Prefectura, Poliția, sau cu Comandamentul garnizoanei veți binevoi a rezerva aceste zile exclusiv pentru această chetă neacordându-se nici o altă autorizație similară.

5) În înțelegere cu S.S. Mitropolitul, Preoștii vor citi în toate Bisericile, după slujba Rusaliilor, apelul Majestății Sale Regina, îndemnând publicul la cât mai multă dărnicie.

6) *Doamnele și Domnișoarele vor fi rugate să binevoiască a da neprețuitul concurs, primind să cheteze pe străzi, în locurile publice, bănci, gări, etc.*

Cheta se va face în cutii închise, sigilate de prefectura poliției, pentru Capitală și de Prefecții de județe în județe și distribuite de însăși Prefectura. Vor purta semnul „Societății pentru Profilaxia Tuberculozei”; adică o cruce roșie dublă. Cutiile vor fi numerotate.

Doamnele vor purta ca semn distinctiv o brasardă cu crucea roșie dublă ștampilată de Prefectura și de Centrul Societății. Persoanele cari au luat cutii vor fi înscrise pe o listă în dreptul numărului cutiei primite.

7) *Se va insista pe lângă Doamnele Vândătoare să nu cheteze de două ori la persoanele cari poartă floarea iar publicul e rugat cu insistență să poarte floricea pentru a arăta că a dat deja obolul său. Deasemenea Doamnele Vândătoare vor fi rugate să lase la bunăvoința publicului suma ce voește a dona recomandându-li-se cu această ocazie să facă apel la toți trecătorii fără vreo distincție.*

8) *Afișele, Apelurile, Brasardele și Floricelele, cari se vor vinde vor fi trimise din București în cursul săptămânei.*

După terminarea chetei banii se vor număra la Prefectură față fiind întregul comitet, se va da o chitanță de descărcare Doamnei care a chetat, iar suma rezultată se va trimite imediat prin îngrijirea Prefecturii, Casieriei Regale pe numele Majestății Sale Regina.

9) *Despre operațiunile sigilării și desigilării cutiilor precum și despre rezultatul bănesc al colectei se vor încheia procese verbale semnate de prefectul județului și un delegat al societății din care un exemplar se va lua de delegatul Societății, un exemplar se va înainta de către Prefectură Ministerului Muncii, Direcția Asistenței Sociale și un exemplar se va înainta Casieriei Regale odată cu suma colectată.*

Încredințate de râvna pe care o veți depune desigur în această ocazie vă mulțumim dinainte pentru sprijinul Dvs. și vă rugăm Domnule Prefect a primi asigurarea înaltei noastre considerațiuni.

Delegata M S . Regina

Elisabeta Soutzu

*Președinta Soc.[ietății] pentru Prof.[ilaxia] Tuberculozei
Maria Balș”⁷*

Din Procesul - verbal încheiat pe 4 iunie 1920 de către Prefectura Județului Putna - Serviciul Administrativ, reiese faptul că, în urma chetărei a rezultat suma de 16.010 lei ce a fost trimisă reginei Maria⁸.

Casa M. S. Regina prin secretarul particular, trimite pe 10 iunie 1920 o scrisoare de mulțumire:

„Domnule Prefect

Maiestatea Sa Regina, adânc înduioșată de generosul dar al populației orașului Focșani și a județului Putna, a binevoit a mă autoriza să trimit Domniei Voastre, precum și tuturor donatorilor, viile Sale mulțumiri.

Recipisa Nr. 1903, în valoare de lei 16.010, a fost trimisă Domnului Administrator al Curții Regale, pentru a fi încasată și vărsată la fondul Societății pentru Profilaxia Tuberculozei”⁹.

Autoritățile județului Putna, cu sprijinul populației, au făcut ca în fiecare an să se mobilizeze pentru strângerea de fonduri necesare „Societății pentru profilaxia tuberculozei”.

Ministerul Muncii și Ocrotirilor Sociale, prin Adresa nr. 6862 din 7 iunie 1921, face cunoscută autorizarea chetei pentru mărirea fondurilor Societății¹⁰.

Pe 18 iunie, același Minister trimite următoarea Adresă:

„Domnule Prefect,

Avem onoare a vă face cunoscut că am autorizat Societatea pentru profilaxia Tuberculozei, să organizeze o chetă în întreaga țară, în zilele de 19 și 20 Iunie a.c. în scopul mării fondurilor Societății.

⁷ *Ibidem*, dosar nr. 22 / 1920, f. 15 – 17.

⁸ *Ibidem*, f. 4.

⁹ *Ibidem*, f. 1.

¹⁰ *Ibidem*, f. 6.

Cutiile în care se vor cheta vor fi sigilate și desigilate în prezența unui delegat al D-voastră și al Societății, dresându-se procesul verbal de rezultatul bănesc al acestei chetări.

O copie de pe el se va înainta Ministerului în termen de 10 zile.

Ministru,

S.S. indescifrabil

Director General Vlădescu" ¹¹.

Rezultatul chetării reiese din Procesul - verbal încheiat la data de 5 iulie 1921 de către membrii comitetului care s-au întâlnit în localul Prefecturii și au desfăcut cutiile cu sumele strânse:

„La Focșani

<i>În cutia Doamnei Alice Gheorghiu .....</i>	<i>3512</i>
<i>-"- D-șoarelor Taslaoaana.....</i>	<i>2380</i>
<i>-"- Doamnei Galin .....</i>	<i>2591</i>
<i>-"- D-relor Faur și Rădulescu .....</i>	<i><u>972,70</u></i>
	<i>9455,70</i>

La Odobesti

În cele două cutii ..... *1747,50* |

La Panciu

Într'o singură cutie ..... *1109* |

La Adjud

Într'o singură cutie ..... *1703,40* |

La Mărășești

Într'o singură cutie ..... *909* |

TOTAL 14924,60

Din această sumă s'a depus în contul Ministerului Muncii și Ocrotirilor Sociale taxa de 10 % în suma de lei ..... *1492,40* |

Diferența 13432,20

Suma de 13432,20 s'a depus la Administrația Financiară Putna sub recipisele No. 2869 și 2997 la dispoziția M. S. Regina.

---

¹¹ *Ibidem*, f. 6.

166

<http://cimec.ro> / <http://muzeulvrancei.ro>

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

Prefectul județului

s.s. indescifrabil

Comandantul Garnizoanei

Medic Primar al Județului

s.s. indescifrabil

s.s. indescifrabil

Protoereul județului

Ioan Toma Petrescu

Președintele Comisiei Interimare

Președinta Crucii Roșii

s.s. indescifrabil

Caterina General Bottea”¹²

Un an mai târziu, conform „Chemării pentru tuberculoși” a reginei Maria, Comitetul alcătuit din prefectul de Putna, Vartan Manigonian, protoereul județului Toma Petrescu, președintele Comisiei Interimare, comandantul Garnizoanei colonel Barcu, președinta Crucii Roșii și Profilaxiei - Caterina General Bottea, dispune la strângerea de fonduri în zilele de Rusalii¹³.

Rezultatele chetării făcută cu multă seriozitate și însuflețire, aduce mulțumiri, transmise de Casa Regală:

„Casa M.S. Regina

N. 198

Domnule Prefect,

Aducând la cunoștință Maiestății Sale Reginei că ați binevoit a colecta pentru profilaxia tuberculoșilor și depune la Administrația Financiară – Putna suma de lei 15.350, Maiestatea Sa a binevoit a mă însărcina să vă comunic călduroasele Sale mulțumiri, atât D-voastră cât și tuturor celor ce au contribuit la această frumoasă și folositoare operă de ajutorare.

Primiți vă rog, domnule Prefect, asigurarea deosebitei mele considerațiuni”¹⁴.

Adresa poartă sigiliul cu stema regală a secretarului particular al M. S. Regina, G. Denize¹⁵.

---

¹² *Ibidem*, f. 2.

¹³ *Ibidem*, dosar nr. 22 / 1922, f. 4.

¹⁴ *Ibidem*, f. 18.

În preajma sărbătorii Rusaliilor din anul 1924, M. S. Regina Maria lansează o nouă Chemare în vederea strângerii de fonduri necesare ajutorării celor bolnavi de tuberculoză:

„CHEMARE PENTRU TUBERCULOȘI

Rusaliile se apropie și cu ele ziua aleasă de noi în folosul tuberculoșilor.

Glasul Meu se ridică din nou, spre a vă cere ajutor!

Mă bucur de tot binele ce-l putem face împreună, celor mai nenorociți dintre cei care suferă, acelor tuberculoși, al căror număr crește îngrozitor.

Munca ce o avem de săvârșit e anevoioasă!

Trebue să clădim sanatorii, să izolăm bolnavii, să îngrijim copiii!

Dar ne trebue bani! Viața e scumpă, suferințele sunt mari și nenumărate.

Voi care sunteți sănătoși, gândiți-vă la cei ce suferă.

Dați pentru dânșii, dați din adâncul inimei!

Nici un dar nu e prea mic, prea neânsemnat, fiecare firimă e primită cu bucurie.

Binecuvântarea lui Dumnezeu, a Mea și a miilor de suferinzi va fi cu voi.

Dumnezeu vă va răsplăti în ceea ce aveți mai scump.

Maria”¹⁶

Chemarea a avut un ecou, astfel că pe 14 iulie 1924, secretarul particular al M. S. Regina Maria, autorizat de aceasta, trimite următoarea scrisoare:

„Maison

de S.M. la Reine

14 Iulie 1924

Domnule Prefect,

Aducând la cunoștința Maiestății Sale Reginei că D-voastră ați binevoit a colecta și trimite suma de lei 20.679 (douăzecemii

---

¹⁵ *Ibidem.*

¹⁶ *Ibidem*, dosar nr. 24 / 1924, f. 10.

șeasesute șeptezeci și nouă) pentru profilaxia tuberculozei, Augusta noastră Suverană a binevoit a mă autoriza să vă comunic călduroasele Sale mulțumiri, atât D-Voastră cât și tuturor celor cari au contribuit la această frumoasă operă de ajutor.

Binevoiți vă rog, Domnule Prefect, a primi încredințarea deosebitei mele considerațiuni.

G.Denize”¹⁷

Pe verso acestui document, prefectul județului, menționează la 23 iulie același an:

„D-nei Alice R.. Gheorghiu, D-nei Elisa Luculescu, D-nei Marica Missir, Primarii Panciu, Crucea de Jos, Adjud, Mărășești și pol. Mărășești.

Trimițându-se Casei Regale suma de 20.679 lei ce s'a colectat de Dvs și de către alte persoane pentru profilaxia tuberculozei, M. S. Regina și-a exprimat călduroasele sale mulțumiri pentru concursul ce i s'a dat și ne'a autorizat a vă aduce aceasta la cunoștință.

Prefect”¹⁸

Găsim în documentele vremii că, în fiecare an, prin chetă, s-au strâns importante sume de bani.

Pentru cheta de Rusalii a anului 1929, „Societatea pentru profilaxia tuberculozei” - filiala Focșani, hotărăște ca „în loc de floricele verzi să se vândă o insignă cu efigia M. S. Regina Maria Înalta noastră protectoare”¹⁹.

Cu toate eforturile întreprinse statisticile sunt îngrijorătoare.

Pe data de 3 mai 1929, Societatea trimite conducerii Prefecturii o Adresă semnată de președintele ei, doctor I. Cantacuzino, prin care se arată că în țară la noi 50.000 de oameni mor anual de tuberculoză și 400.000 suferă de această crudă maladie²⁰:

¹⁷ Ibidem, f. 16.

¹⁸ Ibidem, verso f. 16.

¹⁹ Ibidem, dosar nr. 20 / 1929, f. 1.

²⁰ Ibidem, f. 11.

„Societatea pentru combaterea tuberculozei” se străduiește din răspuțeri pentru a ajuta pe acești nenorociți. Dacă însă lupta întreprinsă pentru combaterea acestui flagei, este dusă cu cea mai mare bunăvoință de persoana binevoitoare în fruntea cărora stă M. S. Regina Maria, această luptă însă trebuie ajutată materialicește pentru a fi de folos”²¹.

Ministerul Sănătății și Ocrotirilor Sociale prin Adresa cu nr. 37912 / 929 trimisă Prefecturii Județului Putna, specifică că în conformitate cu „publicația făcută în Monitorul Oficial nr. 71 din 28 martie a. c. s'a acordat zile de chetă în întreaga Țară. societăților de binefacere cu caracter general”²².

Sunt menționate următoarele societăți:

- „1) Societatea invalizilor de Răsboi, Duminica Tomei, în întreaga țară
- 2) Societatea „Principele Mircea”, 23 Aprilie în întreaga țară
- 3) Asociația Cercurilor de Gospodine, 28 Aprilie în întreaga Țară, afară de București, Ploiești și Giurgiu.
- 4) Liga pentru unitatea culturală a tuturor românilor, 10 Mai în întreaga țară afară de București
- 5) Soc. Pentru Profilaxia, Combaterea și Izolarea Tuberculozei, Rusaliile, în întreaga țară.
- 6) Soc. Cultul Eroilor, Înălțarea în întreaga țară
- 7) Soc. Ocrotirea Orfanilor de Răsboi, 21 Mai în întreaga țară
- 8) Soc. Națională de Cruce Roșie a României, 16 Noiembrie în întreaga țară
- 9) Asociația Română pentru propaganda aviației, 20 Iulie în întreaga țară”²³.

---

²¹ Ibidem.

²² Ibidem, dosar nr. 42 / 1929, f. 15.

²³ Ibidem.

În legătură cu starea igienică și sanitară a orașului Focșani pentru anul 1930, s-a făcut un bilanț din care reiese că un capitol important a fost acordat bolilor sociale (tuberculoza, sifilisul), dar, cu toate eforturile, rezultatele rămân departe de a fi mulțumitoare:

„Trecând în revistă numărul populației, natalitatea, mortalitatea, căsătoriile, bolile epidemice (scarlatina, difteria, pojarul, febra tifoidă, dizinteria, orionul, erisipel, febra puerperală), vaccinarea, asistența medicală (spitale, dispensare), farmaciile și drogheriile, igiena școlilor, igiena alimentară, igiena industrială, prostituția, salubritatea orașului; un capitol important este acordat bolilor sociale (tuberculoza, sifilisul).

Făcând bilanțul anului 1930 se trage concluzia că numărul cazurilor de tuberculoză și a morților prin tuberculoză este în creștere. Înrautățirea condițiilor de traiu a populației de jos, datorită condițiilor economice și sociale, insalubrității locuințelor, promiscuitatea din camerele de dormit a populației nevoiașe și o lipsă aproape totală de ajutoare atât materiale cât și sanitare face ca numărul cazurilor să crească inevitabil”²⁴.

Se mai arată în această radiografie a stării de sănătate că: *„În Focșani nu avem unde izola un tuberculos, nu avem măcar un preventoriu unde s’ar putea face măcar helioterapia sau vreo cantină pentru școlarii debili și nevoiași cărora li s’ar putea face o îmbunătățire a alimentării”²⁵.*

Se cere crearea unui spital pentru izolarea și tratarea tuberculozei, un ambulatoriu pentru analize și continuarea vaccinării noilor născuți cu vaccinul B.C.G.²⁶.

În legătură cu vaccinarea noilor născuți cu vaccinul B.C.G., Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale, informează conducerea Primăriei Focșani *„că Institutul de seruri și vaccinuri, Prof. Dr. I. Cantacuzino, că vaccinul a dat rezultate foarte bune dar*

²⁴ A.N.Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 76 / 1931, f. 109.

²⁵ *Ibidem*.

²⁶ *Ibidem*, f. 116.

*că nu sunt mijloace materiale suficiente pentru a face față cerințelor, solicitând ajutor material*²⁷.

Se face precizarea deloc de neglijat că „*în momentul de față din toate statele europene, România ocupă primul rang, după Franța, în aplicarea operei de permunițiune antituberculoasă prin această metodă*”²⁸.

Medicul - șef al orașului Focșani, informează conducerea Comisiei Interimare a orașului „*că din iunie 1929 până în 1931 inclusiv, au fost vaccinați 842 copii în primele 10 zile de la naștere*”²⁹.

Adunarea de fonduri prin chetă în zilele de Rusalii, a devenit o tradiție, sumele adunate fiind absolut necesare și „*întreținerii nefericiților bolnavi în Sanatoriile de tuberculoși ce vin din toate județele țării cunoscând că la noi în țară, cum menționează Societatea pentru profilaxia tuberculozei, 50.000 oameni mor de tuberculoză, iar 400.000 suferă de această crudă maladie*”³⁰.

Sanatoriile existente în acel timp erau: Sanatoriul Filaret din București, Sanatoriul Toria din județul Trei Scaune, Sanatoriul Societății C.T.C. din Techirghiol, Sanatoriul Bârnova din județul Vaslui și sanatoriul Bisericiani din județul Neamț³¹.

Conducerea Prefecturii Județului Putna se adresează pe data de 1 aprilie 1933³² Ministerului Muncii și Ocrotirilor Sociale, solicitând sprijinul în deschiderea unei secții cu bolnavi de tuberculoză în cadrul Spitalului de la Vidra, deoarece în spitalele din județ, nu există niciun pat pentru acești bolnavi:

„*Dintre spitalele din județ, spitalul Vidra e cel care corespunde mai mult cerințelor pentru înființarea unei secțiuni pentru tuberculoși, fiind o clădire complet renovată, cu circa 40 camere (parter și etaj), având și o mică uzină electrică proprie, pentru*

---

²⁷ *Ibidem*, dosar nr. 61 / 1930, f. 21.

²⁸ *Ibidem*.

²⁹ *Ibidem*, dosar nr. 1 / 1931, f. 236.

³⁰ *Ibidem*, dosar nr. 112 / 1934, f. 67.

³¹ A.N.Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 104 / 1932, f. 26.

³² *Ibidem*, dosar nr. 1 / 1933, f. 29.

iluminat și eventual pentru un mic aparat Röntgen cu care să poată urmări aplicarea pneumotoraxului cu tratament la tuberculoși. În afară de aceasta Spitalul Vidra mai e și așezat, așa că pozițiunea lui față de a celorlalte spitale din județ, e cea mai potrivită pentru tuberculoși.

Urmând să facem negreșit secțiunea pentru tuberculoși la Spitalul Vidra, iar pe de altă parte veniturile județului nepermițându-ne să ducem la bun sfârșit aceasta, vă rugăm să binevoiți a ne da sprijinul Domniei Voastre pentru aceasta în primul rând pentru înzestrarea acestei secțiuni cu aparatele necesare și apoi cu un fond de ajutor pentru întreținerea acestei secțiuni.

Pentru descoperirea, trierea și tratarea tuberculoșilor ce se poate să nu fie spitalizați, am prevăzut în bugetul județului pe 1933 / 934, o sumă de lei 200.000 cu care să organizăm și punem în funcțiune și un dispensar pentru tuberculoși în Focșani.

Fără aparatele strict necesare însă, un Röntgen mic și un aparat pentru pneumotorax, pe care județul nu are posibilitatea de a le procura, această secțiune nu poate lua ființă.

Eventual această instalațiune va folosi și pentru examinarea celor cari vizitează Soveja și alte localități climaterice din jurul acestui spital”³³.

Răspunsul Ministerului Muncii și Ocrotirilor Sociale din 12 iulie 1933 către Prefectura Putna este favorabil, aprobându-se deschiderea în cadrul Spitalului Vidra a unei secții pentru cei bolnavi de tuberculoză cu 20 de paturi³⁴.

Numeroasele demersuri ce s-au făcut poartă în toți anii stăruința neobosită a M. S. Regina Maria, soția regelui României Ferdinand I.

³³ *Ibidem.*

³⁴ *Ibidem*, f. 74.

Astfel că în anul 1932 lansează un nou Apel, pentru cumpărarea „Timbrului Antituberculos” menit în a strânge fonduri pentru salvarea a mii de vieți ³⁵.

*„TIMBRUL ANTITUBERCULOS
DAȚI PENTRU TUBERCULOȘII
DIN ROMÂNIA*

Pentru apărarea celor sănătoși, pentru marea durere a tuberculoșilor cer obolul tuturor.

Bogatul să dea din prisosul lui, săracul din puținul pe care îl are; să dea pentru alinarea celor mai nenorociți dintre bolnavi; pentru stăvilirea boalei care se întinde, ne cotropește, ne amenință de o potrivă pe toți

Maria ³⁶.

Acest Apel apare în documentele vremii în fiecare an, însoțit de fotografia reginei Maria îmbrăcată în uniformă de soră de caritate, uniformă purtată și în timpul Primului Război Mondial, când, fără a ține seamă de propria-i viață în spitale, pe front, alina suferințele răniților ³⁷.

Majestatea Sa a fost immortalizată în aceeași uniformă alături de regele Ferdinand în uniformă de mareșal, pe Cupola Gloriei din exteriorul Mausoleului de la Mărășești.

Comitetul Central pentru „Difuzarea și Vânzarea timbrului Antituberculos” cu sediul în București, aflat în cadrul „Societății pentru profilaxia tuberculozei”, recunoscută ca persoană morală, pusă sub Președinția de Onoare a M. S. Regina Maria, a emis un timbru benevol „Antituberculos”, care prin difuzarea lui către toți cetățenii din întreaga țară să contribuie la „ospitalizarea și îngrijirea celor suferinzi de tuberculoză” ³⁸.

---

³⁵ *Ibidem*, dosar nr. 104 / 1932, f. 26.

³⁶ *Ibidem*, f. 27.

³⁷ *Ibidem*. dosar nr. 56 / 1936. f.2.

³⁸ A.N.Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 91 / 1935, f. 389.

Campania organizată în întreaga țară, pentru vânzarea „Timbrului benevol antituberculos”, a fost puternic susținută în județul Putna.

Apelul „Societății pentru profilaxia tuberculozei” de sub Înalta Președinție de Onoare a M. S. Regina Maria este edificator:

*„Având în vedere că dintre toate bolile, care primejdiesc mai grav sănătatea populațiunii, cea mai răspândită este tuberculoza, care recrutează zilnic numeroase victime, mai ales în populațiunea săracă. Având în vedere scopul umanitar și social ce se urmărește prin aplicarea acestui timbru și că este o datorie colectivă de a contribui fiecare cu obolul său, la stărpirea acestui periculos flagel”*³⁹.

Primăriile a numeroase orașe decid aplicarea timbrului pe toate actele și cererile, pe autorizații, facturi, ordonanțe, certificate, permise, acte de stare civilă, chitanțe, recipise⁴⁰.

Prefectura Județului Putna, emite pe data de 22 mai 1935 o Decizie privind vânzarea „Timbrului antituberculos”, conform dispoziției Ministerului de Finanțe și a Ministerului Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale⁴¹.

Se lua în considerare că prin vânzarea acestui timbru, sumele strânse vor fi întrebuințate pentru ajutorarea bolnavilor de tuberculoză.

Se avea în vedere „însemnătatea operei sociale la care se lucrează prin aplicarea acestui timbru, cari aduc un aport însemnat în lupta contra boalelor sociale”⁴².

S-a decis ca acest timbru să fie aplicat pe următoarele acte:

- 1) Pe pașaport - 20 lei
- 2) Pe permise de armă și vânatoare câte 10 lei
- 3) Pe autorizații de liberă trecere - 20 lei
- 4) Pe certificate, autorizații, bilete de vite și orice alte

acte eliberate de Prefectură câte 20 lei⁴³.

³⁹ *Ibidem*, dosar nr. 113 / 1935, f. 121.

⁴⁰ *Ibidem*, f. 122.

⁴¹ A.N.VN, fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 52 / 1935, f. 2.

⁴² *Ibidem*.

Președintele „Societății pentru profilaxia tuberculozei”, dr. I. Costinescu face în anul 1938, anul săvârșirii din viață a reginei Maria, un stăruitor Apel pentru cumpărarea și răspândirea timbrului:

„Ne trebuesc de urgență instituțiuni înzestrate cu utilaje moderne!

Este timpul ca și la noi în țară inițiativa particulară să intre în activitate, căci sute de mii de suflete se prăpădesc sub ochii noștri fără a le putea veni în ajutor.

„Societatea pentru profilaxia tuberculozei și asistența tuberculoșilor săraci din România” recunoscută persoană morală, sub Înalta Preșidenție de Onoare a M. S. Regina Maria, având drept scop înființarea de sanatorii, precum și ospitalizarea și îngrijirea celor suferinzi de tuberculoză, a emis pentru înfăptuirea vastului program statutar un timbru benevol „ANTITUBERCULOS”.

Fac un stăruitor apel către toate instituțiunile publice și particulare, precum și către toți cetățenii din întreaga Țară, să primească, să cumpere și să răspândească acest timbru.

Dați cât mai mult pentru combaterea tuberculozei,

Președintele

Societății pentru profilaxia tuberculozei

Dr. I. Costinescu”⁴³.

Punându-și amprenta pe toate operele de binefacere în timpul Marelui Război pentru Întregirea Țării și după, prin multele societăți înființate, menite să fie în slujba celor loviți de nevoi, regina Maria s-a implicat până la sfârșitul vieții acestor nobile scopuri.

---

⁴³ *Ibidem.*

⁴⁴ A.N.Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 87 / 1938, f. 123.